

РОЗДІЛ II. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ СИНТАКСИСУ

Наталя Кобченко

УДК 81'367.332

ТЕХНІКА ОФОРМЛЕННЯ ПОДВІЙНОГО ПІДРЯДНО-ПРЕДИКАТИВНОГО ЗВ'ЯЗКУ НА РІВНІ ПРОСТОГО РЕЧЕННЯ

Обґрунтовано граматичну природу подвійного підрядно-предикативного синтаксичного зв'язку, описано механізм його реалізації на рівні простого речення, окреслено лексико-граматичні особливості поєднаних ним компонентів. Особливу увагу зосереджено на семантичних групах дієслів, що є складниками конструкцій, у яких функціює підрядно-предикативний синтаксичний зв'язок. На підставі цього розмежовано синтаксичні трійки з підрядно-предикативним зв'язком та псевдотрійки, утворені поєднанням двох одиничних підрядних зв'язків.

Ключові слова: подвійний синтаксичний зв'язок, подвійний підрядно-предикативний зв'язок, синтаксична трійка, дуплексив, предикативне означення, депіктивний предикат.

Попри тривалу традицію дослідження синтаксичних зв'язків і значні здобутки в цій галузі залишається ще чимало лакун. Однією з них є з'ясування граматичної природи, обґрунтування типологічних ознак й вивчення сфер поширення подвійних синтаксичних зв'язків. Зокрема, пильної наукової уваги потребує підрядно-предикативний зв'язок як одне із найскладніших явищ у підсистемі подвійних синтаксичних зв'язків. Адекватне осягнення цього феномену не лише сприятиме випрацюванню цілісної теорії синтаксичних зв'язків, а й доповнить синтаксичну науку загалом відомостями про формально-граматичну організацію її центральної одиниці – речення.

Спроби описати сферу реалізації подвійного підрядно-предикативного зв'язку представлені в українському й зарубіжному мовознавстві. Конструкції структурної моделі $V_f+S_4+Adj_{4,5}$, де функціює цей тип зв'язку, потрактовують по-різному: як речення з предикативним означенням (Smahlenko; Svetlik 228; Piper 306; Ivanova), з особливим членом речення – *doplňek*(ом) (Kačala; Oraveć, Bajžíková 148-157), з дуплексивом (Chesnokova “Semanticheskie tipy...”; Vykhovanets' “Narysy...” 88; Tomusyak), з вторинним предикатом – депіктивом (Nichols; Himmelmann, Schultze-Berndt; Szajbel-Keck). Проте лінгвісти здебільшого лише зазначають про подібність синтаксичного зв'язку в конструкціях зазначеної структурної моделі синтаксичному зв'язкові в конструкціях структурної моделі $S_1+V_f+Adj_{1,5}$ і зрідка присвячують окрему увагу розглядові його специфіки. Зосібна, З.О. Силкіна, порівнявши особливості синтаксичного зв'язку в конструкціях двох зазначених структурних моделей, окреслила деякі їхні диференційні ознаки. Інтерпретуючи сутність подвійного зв'язку в побудовах обох зазначених типів як тяжіння ад'єктива до субстантива за посередництва дієслова, науковиця наголошує, що в утвореннях структурної моделі $S_1+V_f+Adj_{1,5}$ він охоплює координаційний і субординаційний зв'язки, а в утвореннях структурної моделі $V_f+S_4+Adj_{4,5}$ – два субординаційні (Silkina 12). Окрім того, з погляду вченої, у синтаксичних трійках другої моделі дієслово попри його підпорядкувальний статус щодо субстантива й ад'єктива постає дещо “периферійним елементом”, оскільки його роль в організації зв'язку безпосередньо між ними не така вагома. Така граматична периферійність дієслова підсилена і його розташуванням щодо інших двох компонентів, і його послабленою змістовою “спаяністю” з ними (Silkina 13). Якщо в синтаксичних трійках структурної моделі $S_1+V_f+Adj_{1,5}$ ад'єктив “характеризує дію з внутрішнього, якісного боку”, то в синтаксичних трійках структурної моделі $V_f+S_4+Adj_{4,5}$ – “ймовірніше з боку зовнішніх чинників, чинників, що перебувають поза дією” (Silkina 14). Спостереження З.О. Силкіної загалом є цінними для подальшого осягнення сутності подвійного синтаксичного зв'язку в аналізованих конструкціях, проте деякі її висновки потребують корекції. По-перше, важко погодитися з витлумаченням ролі дієслова в аналізованих конструкціях як посередницької у встановленні зв'язку між субстантивом та ад'єктивом та виокремленні лише двох ліній розгортання подвійного зв'язку. Відповідно до цього подвійний зв'язок у синтаксичних трійках структурної моделі $S_1+V_f+Adj_{1,5}$ на зразок *А як малі будуть бігати големи по морозу <...>* (Lyuko Dashvar) охоплює дві лінії предикативного зв'язку, здебільшого у формі координації, та одну лінію перехідного між сурядним і підрядним зв'язком – тяжіння (Kobchenko), тоді як у синтаксичних трійках структурної моделі $V_f+S_4+Adj_{4,5}$ на зразок *В темряві поблизу вогню я побачив її голою <...>* (Lubko Deresh) він розгортається двома лініями підрядного зв'язку й однією предикативного. По-друге, ад'єктив у побудовах обох моделей характеризує не дію, а суб'єкта, тому розбіжності в розташуванні їхніх компонентів та в семантичних відношеннях між ними є очевидними. У синтаксичних трійках структурної моделі $S_1+V_f+Adj_{1,5}$ семантичний зв'язок між дієсловом і ад'єктивом сильніший, позаяк вони позначають дію і стан (чи ознаку) того самого суб'єкта, а в конструкціях структурної моделі $V_f+S_4+Adj_{4,5}$ він послаблений, оскільки дієслово й ад'єктив позначають дію і стан різних суб'єктів. Однак, на нашу думку, дієслово не варто кваліфікувати “периферійним елементом” у складі цих конструкцій, адже наявність двох інших компонентів фактично зумовлена його семантико-синтаксичною

природою: валентність дієслова відкриває об'єктну позицію, заповнену субстантивом у формі знахідного відмінка, а субстантив залучає до зв'язку ад'єктив.

За концепцією Л.Д. Чеснокової, подвійний зв'язок у конструкціях структурної моделі $V_f+S_4+Adj_{4,5}$ не відрізняється від зв'язку в синтаксичних трійках структурної моделі $S_1+V_f+Adj_{1,5}$ і полягає у комплексній реалізації узгодження й керування або узгодження й прилягання (Chesnokova "Svjazi slov..." 67). Наше розуміння сутності формально-граматичного віддзеркалення предикативних семантико-синтаксичних відношень, зокрема між підметом і присудком¹, суперечить такій інтерпретації.

Треба зазначити, що в науковій літературі представлені й дещо інші погляди на граматичну природу аналізованого синтаксичного зв'язку. Деякі зарубіжні науковці не визнають наявності не лише синтаксичного, а й семантичного зв'язку між дієсловом й ад'єктивом як у конструкціях структурної моделі $S_1+V_f+Adj_{1,5}$, так і в конструкціях структурної моделі $V_f+S_4+Adj_{4,5}$, і наполягають на поєднаності останнього лише із субстантивом [Merlo 339; Szajbel-Keck 43].

З огляду на відсутність переконливого потрактування сутності синтаксичного зв'язку в конструкціях структурної моделі $V_f+S_4+Adj_{4,5}$ пропонується розвідка є актуальною. Її метою постало обґрунтувати механізм реалізації синтаксичного зв'язку в зазначених побудовах, з'ясувати його граматичний характер та окреслити лексико-граматичну специфіку поєднаних ним компонентів.

Оскільки однією з істотних ознак подвійного синтаксичного зв'язку є вторинність у структурі речення, умову адекватного розуміння механізму його реалізації вбачаємо у визначенні синтаксичних конструкцій, що слугують дериваційною базою витворення тієї чи тієї синтаксичної трійки. Як слушно спостеріг І.Р. Вихованець, вихідні щодо синтаксичних трійок структурної моделі $V_f+S_4+Adj_{4,5}$ речення "виявляють різнорідні формально-синтаксичні і семантико-синтаксичні ознаки" (Vykhovanets' "Narysy..." 90), а тому зазнають глибших дериваційних змін. Дериваційною базою для них є два прості речення зі спільним лексичним компонентом, який у першому з них посідає правобічну позицію об'єктної синтаксеми у валентній рамці предиката дії, а в другому – лівобічну позицію суб'єктної синтаксеми при предикаті стану чи якості. Унаслідок об'єднання цих структур об'єктна синтаксема першого вихідного речення, зливаючись з лексично тотожною суб'єктною синтаксемою другого вихідного речення, зазнає функційної модифікації, акумулюючи об'єктно-суб'єктну семантику. Окрім того, суб'єктна синтаксема другого вихідного речення, зберігаючи тісний синтаксичний зв'язок з предикатом, перетягує його за собою, і в похідній структурі він, відповідно, опиняється поєднаним із новоутвореною об'єктно-суб'єктною синтаксемою, пор.: *Але його за це лото поливали холодною водою* <...> (Volodymyr Vynnychenko) ← *Але його за це лото поливали холодною водою* + *Він був голий*; *Миколу Івановича знайшли мертвим уранці* <...> (Natalka Snyadanko) ← *Миколу Івановича знайшли уранці* + *Микола Іванович був мертвим*. Якщо ад'єктив у вихідному реченні мав форму орудного відмінка, він її не змінює й у похідній конструкції. Якщо ж цей компонент був виражений називним відмінком, у похідній конструкції він набуває форми знахідного або орудного відмінка задля збереження предикативного зв'язку із субстантивом, що, окрім іншого, вимагає погодження їхніх іменних граматичних категорій. Як бачимо з акту деривації, вершиною синтаксичної трійки структурної моделі $V_f+S_4+Adj_{4,5}$ є субстантив, а членами основи – дієслово та прикметник чи його еквівалент.

Предикативний зв'язок між суб'єктною синтаксемою, вираженою субстантивом, і предикатом, вираженим зв'язкою та ад'єктивом, другого вихідного речення в новоутвореній структурі також зазнає певних якісних змін. Залишаючись двобічним зв'язком, він водночас втрачає свою реченневотвірну функцію, адже сполучає не підмет і присудок, а сильнокерований додаток та компонент, що репрезентує його предикативну ознаку. Здатність цього зв'язку організувати речення переходить у потенційну фазу й він набуває нижчого рангу порівняно з предикативним зв'язком, реалізованим між підметом і присудком похідної реченнєвої конструкції. Цією потенційною здатністю сформувавши речення двобічний синтаксичний зв'язок між субстантивом й ад'єктивом синтаксичних трійок структурної моделі $V_f+S_4+Adj_{4,5}$ уподібнюється зв'язкові між підметом чи додатком та відокремленим означення, що уможливує кваліфікувати його як напівпредикативний. Очевидно, саме цей факт і дав підстави І.Р. Вихованцеві визначити прикметник у розглянутих конструкціях як напівпредикативний (Vykhovanets' "Narysy..." 92). На нашу думку, треба наголосити на ще одній особливості функціонування подвійного зв'язку в аналізованих синтаксичних трійках, яка полягає в тому, що субстантив, перебуваючи в тісному зв'язкові з опорним дієсловом, утягує в орбіту його субординації і взаємозалежний з ним компонент, тобто ад'єктив. Оскільки місця для цього ад'єктива у валентній рамці дієслова не передбачено, і вони поєднуються тільки за посередництва субстантива, форму реалізації синтаксичного зв'язку безпосередньо між ними видається логічним визначити як опосередковане вільне поєднання. Влучно характеризував особливу роль дієслова в організації подвійного зв'язку в синтаксичних конструкціях описуваної моделі І.Р. Вихованець: "воно виражає водночас синтаксичні категорії часу і способу в головному присудку і функціонує замість дієслівних зв'язок у вторинному присудкові, "позичаючи" йому вказані синтаксичні категорії речення" (Vykhovanets' "Narysy..." 92). Цей факт також є

¹ Дотримуємося погляду на синтаксичний зв'язок між підметом і присудком як на предикативний, який протиставлений підрядному як зв'язок взаємозумовлених компонентів зв'язкові головного й залежного компонентів (Shvedova; Vykhovanets' "Hramatyka..." 23-25; Zahnitko 17-18).

свідченням на користь існування синтаксичного зв'язку між дієсловом та ад'єктивом, адже останній через свою морфологічну неспроможність самостійно виражати зазначені граматичні категорії “шукає” синтаксичного шляху для їхньої експлікації.

З огляду на це можемо констатувати, що в синтаксичних трійках структурної моделі $V_f+S_4+Adj_{4,5}$ подвійний синтаксичний зв'язок має підрядно-предикативну граматичну природу й реалізується в комплексі трьох форм: керування (між дієсловом та субстантивом), опосередкованого вільного поєднання (між дієсловом та прикметниковою формою) та координації (між субстантивом та прикметниковою формою). Позаяк лінія зв'язку між дієсловом й ад'єктивом розгортається лише за участі субстантива, подвійний синтаксичний зв'язок у таких конструкціях має опосередкований характер.

Також варто зазначити, що еквівалентами прикметникових форм у розглянутих синтаксичних трійках можуть виступати іменники, прийменниково-відмінкові комплекси та цілісні словосполучення з семантикою стану, а також зовнішньої, вікової, соціальної тощо ознаки, напр.: *Всі знали його вже моряком* <...> (Maik Yohansen); *Саме тепер, коли я побачив її “твариною”, у мене стиснуло серце* (Yaroslav Mel'nyk); *Мовчить і доцент. Він пам'ятає чоловіка ще першокурсником* (Volodymyr Dibrova); *А тут його знають як Дудара* (Volodymyr Rutkiv's'kyu); *– Я вас знаю як доскіпливого історика, і тому мені потрібна ваша допомога* (Roman Ivanychuk); *Зінко бачив її давніше маленькою дівчинкою* (Borys Hrinchenko); *Багато хто з учених поетознавців, за природою своєю переважно мудрих лисів, бачить Антонича передусім таким собі лемківським Мауглі, до безтяти зануреним у глибинне, кореневе, етнографічне, зелене* (Yuriy Andrukhovych); *У такому гніві, такою нестриманою, жагучою, хижою граф Адольф ще ніколи не бачив її світлість* (Volodymyr Vynnychenko); *Пані Гольман іще ніколи не бачила свого пожилця в такому радісно-піднятому стані, таким дивно гарним, таким ясно сяючим* (Volodymyr Vynnychenko). У випадках, коли еквівалентом прикметника є прийменниково-відмінковий комплекс, між ним і субстантивом не відбувається погодження граматичних категорій, тому подвійний зв'язок між компонентами синтаксичної трійки постає в дещо інших формах, а саме: керування (між дієсловом та субстантивом), опосередкованого вільного поєднання (між дієсловом та прийменниково-відмінковим комплексом) та співположення (між субстантивом та прийменниково-відмінковим комплексом).

Потребує уваги ще одна особливість дериваційних перетворень, що призводять до виформування речень з підрядно-предикативним подвійним зв'язком. Як і у випадку утворення речень з подвійним власне-предикативним синтаксичним зв'язком (що реалізується в синтаксичних трійках структурної моделі $S_1+V_f+Adj_{1,5}$), ад'єктив, що виступає предикатом другого вихідного речення, ніби “вмонтовується” в структуру першого вихідного речення й може перетягувати в цю нову структуру свої поширювачі – насамперед прислівні адвербіальні синтаксеми зі значенням міри й ступеня вияву предикативної ознаки, напр.: <...> *Марія знайшла свого Смерда смертельно п'яного біля Гадючника* <...> (Valeriy Shevchuk) ← *Марія знайшла свого Смерда біля Гадючника + Смерд був смертельно п'яний*. Але, на відміну від ад'єктивів синтаксичних трійок структурної моделі $S_1+V_f+Adj_{1,5}$, ад'єктиви синтаксичних трійок структурної моделі $V_f+S_4+Adj_{4,5}$ можуть перетягувати в похідне речення не лише прислівні, а й детермінантні поширювачі, зокрема адвербіальні з темпоральною семантикою, напр.: *Таня й Лена вперше побачили Петренка таким розлюченим* (Mykola Dashkiyev) ← *Таня й Лена побачили Петренка + Петренко був таким розлюченим перед ними вперше; Перший раз бачу вас таким стомленим* <...> (Yuriy Dol'd-Mukhaylyk) ← *Бачу вас + Ви постаєте таким стомленим переді мною перший раз; Таким рішучим Добронич бачив Володимира вдруге в житті* (Ivan Bilyk) ← *Добронич бачив Володимира + Володимир був таким рішучим перед ним вдруге в житті*. Прикметно, що в похідному реченні ця детермінантна обставина поширює не поєднану напівпредикативною лінією подвійного зв'язку пару “ $S_4+Adj_{4,5}$ ”, а всю структуру загалом.

Окремо варто наголосити на особливостях дериваційної бази для витворення аналізованих синтаксичних трійок, у яких дієслово вжито з часткою *не*. У реченнях, що містять такі синтаксичні трійки, виражено не заперечення спрямування дії на певний об'єкт, а заперечення спрямування цієї дії на об'єкт лише під час його перебування в конкретному стані. Тобто, релевантними тут є відношення між дією та об'єктом саме в темпорально-кондиційному аспекті, саме в проекції на часову вісь існування цього об'єкта, тому вихідними для них постають складнопідрядні полісуб'єктні побудови з підрядною предикативною частиною синкретичної семантики – умовно-часовою, напр.: *Таким лютим я його ще не бачив* (Halyna Pahutyak) ← *Я його ще не бачив, коли він буває таким лютим; Таким щасливим свого кузена я ніколи до того не бачила!* (Larysa Denysenko) ← *Я ніколи не бачила свого кузена, коли той бував таким щасливим; Ніхто ще не бачив гетьмана таким схвильованим і гнівним* (Volodymyr Maluk) ← *Ніхто ще не бачив гетьмана, коли той буває таким схвильованим і гнівним*.

Члени синтаксичних трійок структурної моделі $V_f+S_4+Adj_{4,5}$ мають і свої семантичні особливості. Щодо дієслів, то обов'язковою умовою їхньої участі в подвійному підрядно-предикативному зв'язку є перехідність, тобто наявність валентної позиції для об'єктної синтаксеми, яку й посідає субстантив. За семантичним принципом І.Р. Вихованець виокремлює дві групи таких дієслів: 1) зі значенням дії, спрямованою на іншу особу або предмет (*везти, в'язати, залишати, тримати* тощо); 2) зі значенням процесу, психічної діяльності (*бачити, згадувати, пам'ятати, уявляти* тощо) (Vykhovanets' “Narysy...” 92). Детальніше опрацьовує це питання Л.М. Томусяк. Дослідниця розподіляє аналізовані синтаксичні трійки на два розряди за типом пропозиції, у межах яких виокремлює семантичні групи дієслівних лексем. Пропозиції, ускладнені

каузацією (семантикою спричиненого впливу на об'єкт), на її думку, залучають дієслова зі значенням переміщення (*привезти*), передачі (*віддати*), створення (*створити*), знищення (*вбити*), захоронення (*зарити*), розлуки (*лишити*), перетворення (*робити*), зберігання (*берегти*), призначення на посаду (*висунути на посаду*) та споживання їжі (*їсти*). А пропозиції, ускладнені авторизацією (семантикою сприймання об'єкта суб'єктом), представлені дієсловами з семантикою сприймання (*побачити*), виявлення (*застати*), мислення (*уявити*), володіння (*мати*), ставлення (*полюбити*), авторизованої оцінки (*вважати*), називання (*називати*), чекання (*чекати*) та зустрічі (*стріти*) (Tomusyak: 8-9). Наш аналіз показує, що не всі охоплені увагою лінгвістики дієслова однаково беруть участь у реалізації описуваного вияву подвійного зв'язку, тому видається доцільним виокремити такі їх семантичні групи: 1) переміщення, напр.: *Софію занесли в будуар ледве притомну і положили на канапі* (Lesya Ukrayinka); *Такою цнотливою і недосяжною і відвіз її Арістотель назад, в помаранчевий сад друга Платона* (Halyna Tarasyuk); 2) зовнішнього впливу на об'єкт, напр.: *Першим мали стратити самого Головача* (Yuriy Vynnychuk); *Спалити їхню хату на попіл, із села вигнати <їх> голими й босими* (Lyuko Dashvar); 3) набуття, зберігання та позбавлення, напр.: *<...> а якщо дитина у цей час спала, її забирали голодною <...>* (Natalka Snyadanko); *Задуманого застала його Наталя і з другою стравою* (Panas Mугнуу// Корпус...); 4) сприймання, напр.: *Мені тільки досадно, що він мене застав такою илліндою: в капоті, нечесану* (Lesya Ukrayinka); *Востаннє я бачила його таким знервованим, коли Арнольд Шварценеггер переміг на виборах і отримав пост губернатора Каліфорнії* (Larysa Denysenko); 5) ставлення, напр.: *Я люблю тебе іншу – коли ти бунтуєш, Коли гнівом під кручі клекоче Дніпро, Коли думаєш ти, коли бачиш і чуєш, І несеш від криниці вагоме відро* (Vasyly' Symonenko); *І не лише тоді, коли зацвіте, запалає навесні скіфськими тюльпанами, замигтить ластівками та озветься жайворонком із піднебесся, любить його і ось таким по-жнив'яному зворованим, закіптюженим, у хмарах трудової пилюки* (Oles' Honchar// Корпус...); 6) ментальної діяльності, напр.: *Токового, якого я пам'ятав майже таким худорляво-непомітним <...>* (Pavlo Zahrebel'nyu// Корпус...); *<...> ось ти пригадуєш себе таким же несмілим, до всього заслуханим, вузластим, незграбним, зніченим і сором'язливим поза всякою мірою <...>* (Yevhen Pashkovs'kyu// Корпус...); *Що за чортівня? Відколи це я згадую живими тварин, яких колю та розбираю?* (Yaroslav Mel'nyk).

Семантичний спектр ад'єктивів, залучених до реалізації подвійного підрядно-предикативного зв'язку, у загальних рисах повторює різновиди ад'єктивів, що беруть участь в організації подвійного власне-предикативного зв'язку. Зокрема, прикметник чи його еквівалент у синтаксичних трійках структурної моделі $V_T+S_4+Adj_{4,5}$ репрезентує: 1) психічний стан суб'єкта, напр.: *Коли малював я їх незакоханими ні в кого – се значило: таким був я, поки не зустрівся з тобою* (Lesya Ukrayinka); *– Давно не бачив вас такою веселою, – звернувся я до Ліди, вмоцнюючись на тому стільці* (Mykola Trublayini// Корпус...); 2) фізіологічний стан суб'єкта, напр.: *Коли ж Галька вернулася в дім і зайшла до свекрухи, то застала її вже околілою* (Valeriy Shevchuk); *Вона покинула мене сонного перед досвітком* (Roman Andriyashyk// Корпус...); 3) розташування суб'єкта або предмета в просторі, напр.: *Його не бачили лежачим ниць, хіба тоді, як пив з криниці воду* (Dmytro Pavlychko); 4) зовнішній вигляд суб'єкта чи предмета, напр.: *Захопившись апокрифічною бабою, ми покинули доктора Леонардо і його майбутню коханку Альчесту голіх, ідучи попід берегом степового Дінця* (Mayk Yohansen); *<...> але вся звірина зникла з села та його околиць ще до того, як почали щезати люди, котрих дедалі частіше знаходять розтерзаними* (Mykhalo Bruynykh); 5) ознаку суб'єкта за соціальним станом чи віком, напр.: *А мати його? рідна мати, що він її давно безжалісно покинув саму і вбогу на далекій Україні?* (Ahatanhel Krum's'kyu); *Старші жінки, які пам'ятали Штукенгайзена ще зовсім маленьким, коли він ходив від двору до двору і просив розказати йому казку, вмивалися сльозами і кидали у вогонь маки <...>* (Lubko Deresh); 6) ознаку суб'єкта чи предмета за порядком зазнавання дії з-поміж низки інших, напр.: *Але ж ненависть до буржуазії така, що... як тільки вибухне революція, мене першого повісять на ліхтарі* (Volodymyr Vynnychenko); *Останньою виволокли попід руки Гальшику <...>* (Yuriy Vynnychuk); 7) опосередковану вказівку на стан чи ознаку, напр.: *Я знаю море інакшим* (Volodymyr Drozd// Корпус...); *Таким уявляє "Чорного ворона" й Андрій* (Vasyly' Shklyar).

Субстантивам аналізованих синтаксичних трійок, на відміну від субстантивів синтаксичних трійок структурної моделі $S_1+V+Adj_{1,5}$, не притаманні будь-які лексико-граматичні обмеження, і вони однаково вільно репрезентовані назвами як істот, так і неістот, пор.: *Я ніколи не бачив його таким серйозним і тихомрійним...* (Vsevolod Nestayko// Корпус...); *Одну мишу багато годували, а іншу тримали голодною* (Iryna Khomenko); *Мама працювала у другу зміну, тому батько тягав мене малу з собою* (Tanya Malyarchuk) — *<...> Жасминова Пані, яка тільки тепер знову одягла на очі темні окуляри й бачила світ м'яко задимленим* (Valeriy Shevchuk); *<...> я махнув рукою в бік Далтона, що тримав двері напівпрочиненими <...>* (Maks Kidruk); *Дід притяг залізничя років п'ять тому вже геть старим і не на ходу <...>* (Lyuko Dashvar). Хоча, варто зазначити, що за частотністю вживання конструкції, у яких субстантив належить до класу істот, значно переважають.

Окрім дієслів окреслених семантичних груп, регулярну сполучуваність з субстантивом у формі знахідного відмінка та водночас з ад'єктивом або субстантивом у формі орудного засвідчує й низка інших лексем, на зразок *вважати*, *називати*, *визнати*, *створити*, *робити*, *призначити/обрати* (на посаду) тощо, напр.: *Наполеона досі вважають великою людиною* (Volodymyr Drozd// Корпус...); *Нотаря називали французьким інженером* (Taras Prokhas'ko// Корпус...); *Суд визнав Лену неповносправною і призначив примусове лікування в психіатричній лікарні суворого режиму* (Tanya Malyarchuk); *Бог створив жінок такими*

привабливими, що сувора душа лицаря робиться крихкою, немов гірський кришталь, не в змозі протистояти жіночим чарам (Yuriy Soroka); – *Навіщо він її робить такою блідю, хіба не можна на портреті накласти більше рожевої фарби?* (Oksana Ivanenko// Korpus...); *Того ж дня козацька рада обрала своїм гетьманом Петра Конашевича-Сазайдачного* (Vasyl' Kozhelyanko). Деякі спільні семи їхньої семантичної структури дозволяють нам для зручності опису об'єднати їх в одну значеннєву групу – “надання предмету чи суб'єктові певної властивості”. Характерною рисою цих дієслів, зокрема такою, що кардинально відрізняє їх від схарактеризованих вище, є неможливість уживання в реченнєвій побудові без субстантива чи ад'єктива, оформлених інструменталем. Але чи є такі тричленні конструкції синтаксичними трійками, об'єднаними на ґрунті саме подвійного синтаксичного зв'язку?

У спеціальній літературі на це питання відповідають ствердно, розглядаючи дієслова зі значенням “надання предмету чи суб'єктові певної властивості” учасниками подвійного синтаксичного зв'язку та членами дуплексивних конструкцій на рівні з дієсловами інших семантичних груп (Chesnokova “Konstrukcii s predikativnum...”; Silkina; Tomusyak). Щоправда, їхня семантична специфіка, що полягає в обов'язковому поєднанні з іменником чи прикметником у формі орудного відмінка, не залишилась непоміченою, і лінгвісти диференціюють тричленні сполуки структурної моделі $V_f+S_4+Adj_5//S_5$ на конструкції з обов'язковим та факультативним дієслівно-іменним визначником (Chesnokova “Konstrukcii s predikativnum...” 72-76), або на конструкції з сильним та актуалізованим тяжінням (Silkina 15), чи сильним та слабким тяжінням (Tomusyak 5). Проте викладена в цьому дослідженні концепція подвійного синтаксичного зв'язку не дозволяє пристати на цю позицію. По-перше, поєднання компонентів тричленної сполуки структурної моделі $V_f+S_4+Adj_5//S_5$, де дієслово має значення надання предмету чи суб'єктові певної властивості, відбувається не внаслідок дериваційних перетворень двох елементарних речень в одне, а завдяки структурно-семантичним особливостям цього дієслова, яке вимагає поширення саме субстантивом у формі знахідного відмінка, що виражає суб'єкта чи предмет, на який спрямована дія, і саме ад'єктивом чи субстантивом у формі орудного відмінка, що вказує на властивість, якої набуває суб'єкт чи предмет, зазнаючи дії. Тобто, акузатив та інструменталь у таких сполуках заповнюють позиції валентної рамки дієслова, а отже обидва підпорядковуються йому підрядним зв'язком у формі керування. Показово, що ці дієслівні лексеми на допускують втілення ад'єктива чи його еквівалента у формі знахідного відмінка, як це можливо у конструкціях з дієсловами інших семантичних груп. З цього випливає, що синтаксичний зв'язок у таких конструкціях є первинним, а не вторинним. По-друге, у реченнях з цими дієсловами наявність ад'єктива чи субстантива у формі орудного відмінка є облігаторною, тоді як однією з характерних рис будь-якого вияву подвійного зв'язку, і підрядно-предикативного зокрема, є структурна необов'язковість третього компонента синтаксичної трійки, пор.: *Можливо, тисячі, десятки, сотні тисяч смертей, що він їх бачив, що пожерли села, міста, провінції, зробили його таким замкненим, м'яким і спокійним* (V. Domontovych) — **Можливо, тисячі, десятки, сотні тисяч смертей, що він їх бачив, що пожерли села, міста, провінції, зробили його; Його вважають похмурою людиною* (Yuriy Mushketyk// Korpus...) — **Його вважають; але Чи гадала вона тоді, що востаннє бачить його живим?* (Natalya Haydamaka// Korpus...) — *Чи гадала вона тоді, що востаннє бачить його?; Хтось один із них, можливо, випадково завітав до нього, двері були відчинені, й побачив її голу в ліжку <...>* (Valeriy Shevchuk) — *Хтось один із них, можливо, випадково завітав до нього, двері були відчинені, й побачив її*. По-третє, сутність подвійного синтаксичного зв'язку полягає в одночасній взаємозалежності вершини та членів основи синтаксичної трійки, або в одночасному підпорядкуванні вершини членам основи, або в її підпорядкуванні одному членові основи й взаємозалежності з іншим. Тобто, подвійний синтаксичний зв'язок завжди розгортається трьома лініями, що відбивають відношення між трьома компонентами синтаксичної трійки попарно, а в сполуках розглядової моделі з дієсловом надання предмету чи суб'єктові певної властивості немає підстав констатувати наявність будь-яких синтаксичних відношень між субстантивом у формі знахідного відмінка та ад'єктивом чи субстантивом у формі орудного. Як уже було обґрунтовано, синтаксичний зв'язок між певними компонентами є формально-граматичною проекцією семантико-синтаксичних відношень між ними. А в конструкціях, про які йдеться, між субстантивом на позначення об'єкта, що зазнає дії, та прикметником чи його еквівалентом на позначення властивості, що виникає у цього об'єкта внаслідок дії, у момент повідомлення семантико-синтаксичні відношення відсутні, вони виникають після завершення дії і реалізуються в мові після повідомлення про цю дію, пор.: *Церква робить нас схожими на дітей: що нам потрібно ще, крім добрих вістей?* (Serhiy Zhadan) = *Церква надала нам ознаки схожості на дітей. Після цього ми є схожими на дітей; Чи Бог створив людину такою недосконалою, аби ми любили не завдяки, а всупереч?* (Svitlana Purykalo) = *Бог створив людину + Бог надав їй недосконалість. Після цього людина є такою недосконалою*. А відсутність семантико-синтаксичних відношень між певними компонентами свідчить і про відсутність на формально-граматичному рівні організації речення синтаксичного зв'язку між ними. Синтаксичні “стосунки” між субстантивом в акузативі та ад'єктивом (чи субстантивом) в інструменталі в побудовах структурної моделі $V_f+S_4+Adj_5//S_5$ із зазначеними дієсловами можна порівняти з синтаксичними стосунками між адресатною й об'єктною синтаксемами при предикатах давання – це функційно різні компоненти, що перебувають у валентній рамці одного предиката, пор.: *Ось візьму й подарую нашому другові бобрячу шкуру* (Павло Загребельний); *Всі плячки Себастьян віддав Анні на сніданок <...>* (Тарас Прохасько). Для означення цих стосунків, напевне, саме доречно й звернутися до запропонованого П.В. Чесноковим поняття “синтаксичного дотику” – типу взаємодії між компонентами, що, на відміну від синтаксичного зв'язку,

віддзеркалює такі змістові відношення між двома компонентами, які впливають із їхньої взаємодії з третім компонентом (Chesnokov 474).

Зважаючи на все це, із певними застереженнями можна погодитися з позицією І.О. Мельчука та А.Б. Копеліовича, які витлумачують слова прикметникової форми керованими частинами мови – чи то лише щодо дієслів (Mel'chuk 47-48), чи то в поєднанні з керованим іменником як частина описового актанга (Kopeliovich 33), чи то в предикативній функції (Kopeliovich 34-37). Згідно з нашими спостереженнями й дотримуваною концепцією синтаксичного зв'язку, ад'єктив може бути керованою формою лише при дієсловах однієї семантичної групи – надання суб'єктові чи предмету певної властивості.

Отже, підрядно-предикативний синтаксичний зв'язок є контамінованим типом подвійного синтаксичного зв'язку, оскільки охоплює одну лінію предикативного зв'язку й дві лінії підрядного зв'язку. Вершина синтаксичної трійки, у якій він функціонує, – субстантив у формі знахідного відмінка – залежить від дієслова й водночас перебуває у двобічному, взаємозумовленому зв'язку з ад'єктивом чи його еквівалентом, завдяки чому втягує його в орбіту підпорядкування цьому дієслову. Підрядно-предикативному зв'язку притаманний опосередкований характер розгортання, позаяк лінія зв'язку між членами основи синтаксичної трійки – ад'єктивом чи його еквівалентом та дієсловом – встановлюється за посередництва вершини синтаксичної трійки – субстантива. Ядерну сферу реалізації подвійного підрядно-предикативного синтаксичного зв'язку становлять синтаксичні трійки структурної моделі $V_f+S_4+Adj_{4,5}/S_{4,5}$ з дієсловами переміщення, зовнішнього впливу на об'єкт, набуття, зберігання об'єкта та позбавлення від об'єкта, сприймання, ставлення та ментальної діяльності, від яких треба відрізнити синтаксичні псевдотрійки – сполуки структурної моделі $V_f+S_4+Adj_5/S_5$, до складу яких входять дієслова з семантикою надання суб'єктові чи предмету певної властивості. В останніх функціонують два підрядні синтаксичні зв'язки у формі керування, ґрунтовані на заповненні акумулятивом субстантива й інструменталем ад'єктива (подекуди субстантива) валентних позицій опорного дієслова.

Перспективи пропонованого дослідження вбачаємо в обґрунтуванні техніки оформлення подвійного підрядно-предикативного зв'язку на рівні складного речення.

References

- Chesnokov, Petr. "Sintaksicheskaja svjaz' i sintaksicheskoe soprikananie (Syntactic Connection and Syntactic Contact)". *Jazyk. Tekst. Diskurs (Language. Text. Discourse)*. Stavropol': Severo-Kavkazkij federal'nyj U, 8 (2010): 470-477. Print.
- Chesnokova, Lilija. *Konstrukcii s predikativnym opredeleniem i struktura predlozhenija v sovremennom russkom literaturnom jazyke (Constructions with Predicative Attribute, and Sentence Structure in the Modern Russian Standard Language)*. Ch.1. Rostov-na-Donu, 1972. Print.
- Chesnokova, Lilija. *Semanticheskie tipy chlenov predlozhenija s dvojnymi otnoshenijami (The Semantic Types of Sentence Parts with the Dual Relations)*. Ch.2. Rostov-na-Donu, 1973. Print.
- Chesnokova, Lilija. *Svjazi slov v sovremennom russkom jazyke (The Word Connections in the Modern Russian Language)*. Moskva: Prosveshhenie, 1980. Print.
- Himmelman, Nikolaus P., and Eva F. Schultze-Berndt. "Issues in the syntax and semantics of participant-oriented adjuncts: an introduction". *Secondary Predication and Adverbial Modification. The Typology of Depictives*. Ed. by Nikolaus P. Himmelmann and Eva F. Schultze-Berndt. Oxford: University Press, 2005. 1-67. Print.
- Ivanova, Elena. "Bolgarskie konstrukcii s predikativnym opredeleniem: v poiskah prototipicheskoj modeli (Bulgarian Constructions with Predicative Attribute: In Search of Prototypical Model)". *Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae* 61, 2 (2016): 285-301. Print.
- Kačala, Jan. *Doplňok v slovenčine (Doplňok in Slovak)*. Bratislava: Vydavateľstvo SAV, 1971. Print.
- Kobchenko, Natalia. "Tyazhinna: problema definitivny (Gravity: Problem of the Definition)". *Naukovyy visnyk Kherson's'koho derzhavnoho U. Seriya "Linhvistyka" (Scientific Journal of Kherson State University. Series "Linguistics")* 25 (2016): 9-15. Print.
- Kopeliovich, Avgust. *Rod i grammatika mezhslovnih sintaksicheskikh svjazej (The Grammatical Gender and the Grammar of Interword Syntactic Connections)*. Moskva – Vladimir: Institut jazykoznanija RAN, VGGU, 2008. Print.
- Mel'chuk, Igor'. "Soglasovanie, upravlenie, kongrujencija (Agreement, Government, Congruence)". *Voprosy jazykoznanija (Topics in the study of language)* 5 (1993): 16-69.
- Merlo, Paola. "Secondary Predicates in Italian and English". *The Fifth Eastern States Conference on Linguistics, September 30 – October 2 1988, Philadelphia, Pennsylvania*. Ed. by Joyce Powers and Kenneth de Jong. Pennsylvania: University of Pennsylvania, 1988. 338-347. Print.
- Nichols, Johanna. *Secondary Predicates. Proceedings of the Berkeley Linguistics Society* 4 (1978): 114-127. Web. 10 Jan 2017.
- Oravec, Ján and Eugénia Bajzíkóvá. *Súčasný slovenský spisovný jazyk. Syntax (The Modern Slovak Standard Language. Syntax)*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1986. Print.
- Piper, Predrag and Ivan Klajn. *Normativna gramatika srpskog jezika (Normative Grammar of the Serbian Language)*. Novi Sad: Matica srpska, 2013. Print.

Shvedova, Natal'ja “Soglasovanie i koordinacija: ih shodstvo i razlichija (Agreement and Coordination: Their Resemblance and Distinctions)”. *Problemy istorii i dialektologii slavjanskih jazykov (The Problems of History and Dialectology of Slavic Languages)*. Ed. By Fedot Filin. Moskva: Nauka, 1971. 312-319. Print.

Silkina, Zinaida. “Oposredstvovannaja sintaksicheskaja svjaz' imennyh form s podlezhashhim i prjamyj dopolnieniem (Imennoe tjadgotenie) (Mediate Syntactic Connection of Noun's Forms with Predicate and Direct Object)” Diss. Voronezh U, 1973. Abstract. Print.

Smahlenko, Fedir. “Pro predykatyvne oznachennya v ukrajyns'kiy movi (About Predicative Attribute in the Ukrainian Language)”. *Ukrayins'ka mova v shkoli (Ukrainian Language at School)* 1 (1954): 20-24. Print.

Svetlik, Jan. *Sintaksis russkogo jazika v sopostavlenii so slovackim (Syntax of the Russian Language in Comparison with Slovak)*. Bratislava: Slovackoe pedagogicheskoe izdatel'stvo, 1970. Print.

Szajbel-Keck, Malgorzata. *Secondary Predication in Polish*. Diss. U of California, 2015. Web: 20 March 2017.

Tomusyak, Lyudmyla. “Semantyko-syntaksychna orhanizatsiya rechen' z dupleksyvamy (Semantic-Syntactic Structure of Sentences with Duplexes)”. Diss. V. Stefanyk Precarpathian U, 1999. Abstract. Print.

Vykhovanets', Ivan. *Narysy z funktsijnogo syntaksysu ukrajyns'koyi movy (Essays on Functional Syntax of the Ukrainian Language)*. Kyiv: Naukova dumka, 1992. Print.

Vykhovanets', Ivan. *Hramatyka ukrajyns'koyi movy. Syntaksys (Grammar of the Ukrainian Language. Syntax)*. Kyiv: Lybid', 1993. Print.

Zahnitko, Anatolij. *Osnovy ukrajyns'koho teoretychnoho syntaksysu (Fundamentals of Ukrainian Theoretical Syntax)*. Vol.1. Horlivka: HDPIIM, 2004. Print.

List of Sources

- Andrukhovych, Yuriy. *Dvanadtsyat' obruchiv (Twelve Hoops)*. Kyiv: Krytyka, 2003. Print.
- Bilyk, Ivan. *Pokhoron bohiv (The funeral of Gods)*. Kyiv: Dnipro, 1988. Print.
- Brynykh, Mykhaylo. *Khlib iz khryashchamy (Bread with Cartilages)*. Kyiv: Yaroslaviv Val, 2011. Print.
- Dashvar, Lyuko. *Maty vse (To Have Everything)*. Kharkiv: Klub simeynoho dozvillya, 2011. Print.
- Dashvar, Lyuko. *Moloko z krov'yu (Milk with Blood)*. Kharkiv: Knyzhkovyy klub “Klub Simeynoho Dozvillya”, 2015. Print.
- Dashkiyev, Mykola. *Torzhestvo zhyttya (Triumph of Life)*. Kyiv: Molod', 1954. Print.
- Denysenko, Larysa. *24:33:42 (24:33:42)*. Kyiv: Nora-Druk, 2007. Print.
- Deresh, Lubko. *Pokloninnya yashchirsi. Yak nyschchyty anheliv (Idolatry to Lizard. How to Spoil Angels)*. Kharkiv: Folio, 2008. Print.
- Deresh, Lyubko. *Myrotovrets' (The Peacemaker)*. L'viv: Kal'variya, 2013. Print.
- Dibrova, Volodymyr. *Andriyivs'kyy uzviz (Andriyivsky Hill)*. Kyiv: Fakt, 2008. Print.
- Dol'd-Mykhaylyk, Yuriy. *U chornyykh lytsariv (In Black Knights' Place)*. Kyiv: Radyans'kyy pys'mennyk, 1964. Print.
- Domontovych, V. *Divchyna z vedmedykom (The Girl with the Teddy Bear)*. Kyiv: Krytyka, 2000. Print.
- Hrinchenko, Borys. *Vybrani tvory u 2-kh tomakh (Selected Works in Two Volumes)*. Kyiv: Intelekt-Art, 2008. Print.
- Ivanychuk, Roman. *Zhuravlynyy kryk (Stork Cry)*. L'viv: Kamenyar, 1989. Print.
- Khomenko, Iryna. *Lohika. Teoriya ta praktyka (Logics. Theory and Practice)*. Kyiv: Tsentr uchbovoyi literatury, 2010. Print.
- Kidruk, Maks. *Zazyrny u moyi sny (Take a Look into My Dreams)*. Kharkiv: Knyzhkovyy klub “Klub Simeynoho Dozvillya”, 2016. Print.
- Kozhelyanko, Vasyl'. *Efiops'ka Sich (Ethiopian Sich)*. Ivano-Frankivs'k, 2011. Print.
- Kryms'kyy, Ahatanhel. *Tvory v 5 t. T. 2 (Works in Three Volumes. Volume 2)*. Kyiv: Naukova dumka, 1972. Print.
- Malyarchuk, Tanya. *Biohrafija vypadkovoho chuda (Biography of the Random Miracle)*. Kharkiv: KSD, 2012. Print.
- Malyarchuk, Tanya. *Zabuttya (Neglect)*. L'viv: Vydavnytstvo Staroho Leva, 2016. Print.
- Malyk, Volodymyr. *Chornyy vershnyk (Black Rider)*. Kyiv: Molod', 1976. Print.
- Mel'nyk, Yaroslav. *Masha, abo postfashyzm (Masha, or Postfascism)*. L'viv: Vydavnytstvo Staroho Leva, 2016. Print.
- Pahutyak, Halyna. *Sluha z Dobromyly (Servant from Dobromyl)*. L'viv: Piramida, 2012. Print.
- Pavlychko, Dmytro. *Tvory u tr'okh tomakh (Works in Three Volumes)*. Kyiv: Dnipro, 1989. Print.
- Rutkivs'kyy, Volodymyr. *Dzhury i pidvodnyy choven (Dzhuras and the Submarine)*. Kyiv: A-Ba-Ba-Ha-La-Ma-Ha, 2010. Print.
- Shevchuk, Valeriy. *Roman yurby: khronika bezperspektyvnoyi vulytsi (1972-1996) (The Novel of Crowd. Chronicle of the Unpromising Street (1972-1996))*. Kyiv: Univ. Vyd-vo PUL'SARY, 2009. Print.
- Shklyar, Vasyl'. *Chornyy voron. Zalyshynets' (Black Raven)*. Kharkiv: Knyzhkovyy klub “KSD”, 2014. Print.
- Snyadanko, Natalka. *Chebrets' v molotsi (Thyme in the Milk)*. Kharkiv: Folio, 2008. Print.
- Soroka, Yuriy. *Ivan Bohun (Ivan Bohun)*. Kharkiv: Folio, 2010. Print.
- Symonenko, Vasyl'. *Poeziyi (Poetries)*. Kyiv: Molod', 1966. Print.

- Tarasyuk, Halyna. *Ostriv zymovoho movchannya (The Island of Winter Silence)*. Kyiv: Presa Ukrainy, 2013. Print.
- Ukrayinka, Lesya. *Tvory. T. X: Proza (Works. Volume X: Prose)*. N'yu-York: Tyshchenko & Bilous. Vydavnycha spilka, 1954. Print.
- Vynnychenko, Volodymyr. *Leprozoriy (Leptosarium)*. Kyiv: Znannya, 2013. Print.
- Vynnychenko, Volodymyr. *Sonyachna mashyna (Solar Machine)*. Kyiv: Dnipro, 1989. Print.
- Vynnychuk, Yuriy. *Aptekar (Apothecary)*. Kharkiv: Folio, 2015. Print.
- Yohansen, Mayk. *Vybrani tvory (Selected Works)*. Kyiv: Smoloskyp, 2009. Print.
- Zhadan, Serhiy. *Zhyttya Mariyi. Knyha virshiv i perekladiv (Maria's Life. The book of Poems and Translations)*. Chernivtsi: Meridian Czernowitz; Knyhy XXI, 2015. Print.
- Korpus ukrayins'koyi movy (Ukrainian Language Corp)*. Web. 10 Feb. 2015 – 1 Oct. 2017.

List of Abbreviations

- Adj — прикметник або його еквівалент
 Adj_{1,5; 1, 2, 3...} (нижній індекс) — відмінок
 S — іменник або його еквівалент
 S_{1, 2 ... 6; 1-7} (нижній індекс) — відмінок
 V_f — дієслово (особова форма)

Надійшла до редакції 02 жовтня 2017 року.

THE MODE OF FORMING OF THE DOUBLE SUBORDINATING-PREDICATIVE SYNTACTIC CONNECTION IN THE STRUCTURE OF SIMPLE SENTENCE

Natalia Kobchenko

Department of Ukrainian language and applied linguistic, Institute of Philology of the Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine.

Abstract

Background: There is the long history of studying syntactic connections in the Ukrainian linguistics nevertheless some of them are quite unexplored still. Namely, dual subordinating-predicative connection is one of the difficult phenomenon in this sphere. Clearing up of its grammatical peculiarities will complete the theory of syntactic connections and also will help to analyze the sentence structure on the formal-grammatical level.

Purpose: The purpose of the exploring is to find out mode of realization of the syntactic connections in the syntactic triplets of structural model V_f+S₄+Adj_{4,5}, to clarify its grammatical features and to outline the lexical-grammatical character of the components linked with it.

Results: In the syntactic triplets of structural model V_f+S₄+Adj_{4,5}, a substantive in accusative is subordinate on a verb and in the same time it is in the bilateral, interrelated connection with an adjective. It causes the involving an adjective in the orbit of subordination to this verb. The subordinating-predicative syntactic connection has the mediate character, because the line of connection between the verb and the adjective realizes with the help of the substantive. The verb as a member of the syntactic triplet of structural model V_f+S₄+Adj_{4,5} has semantics of moving, external influence on an object, getting, keeping and getting rid of an object, perception, attitude and mental acting. It is important to differ them from pseudo-triplets – the constructions of structural model V_f+S₄+Adj₅//S₅, that include verbs meaning the providing some property to a subject.

Discussions: Subordinating-predicative syntactic connection is the contaminated type of the dual syntactic connection. It includes one line of predicative connection and two lines of subordinating connection. In the structure of simple sentence, it links a verb, which is the main predicate, a substantive, which is the direct object regarding this main predicate the subject regarding the adjective, which is the secondary predicate. The prospective of our study is to explore the mode of forming the dual subordinating-predicative syntactic connection in the structure of complex sentence.

Keywords: dual-syntactic connection, dual subordinated predicative connection, subordinating-predicative connection, syntactic triplet, duplexes, predicative attribute, depictive predicate.

Vitae: Natalia Kobchenko is a Candidate of Philology, doctoral candidate of the Department of Ukrainian language and applied linguistic in the Institute of Philology of the Taras Shevchenko National University of Kyiv. Her areas of research interest include functional grammar, categorical grammar and stylistics.

Correspondence: natalia.kobchenko@gmail.com